

1. Az első egyenlet $\sqrt{x+y}$ -ra másodfokú, s mivel $\sqrt{x+y} \geq 0$, azért $\sqrt{x+y} = 2$, $x + y = 4$. Az

$$x^3 + y^3 = (x + y)^3 - 3xy(x + y)$$

azonosság alkalmazásával $40 = 64 - 12xy$, tehát az $xy = 2$, $x + y = 4$ egyenletrendszer kell megoldani. Ennek $x_1 = 2 + \sqrt{2}$, $y_1 = 2 - \sqrt{2}$ és $x_2 = 2 - \sqrt{2}$, $y_2 = 2 + \sqrt{2}$ megoldásai az egyenletrendszer megoldásai.

2. Elegendő igazolni, hogy $\frac{1}{2} \cdot 2(x^2 + y^2 + 1 - x - y - xy) \geq 0$. Ez viszont teljesül, mert azonos átalakításokkal

$$\frac{1}{2}(x^2 - 2x + 1 + y^2 - 2y + 1 + x^2 + y^2 - 2xy) = \frac{1}{2}((x-1)^2 + (y-1)^2 + (x-y)^2) \geq 0$$

valóban minden valós (x, y) számpárra teljesül. Az egyenlőség $x = 1$, $y = 1$ esetén áll fenn.

3. Azonos átalakításokkal

$$(1) \quad f(x) = 1 + \frac{1}{(x+1)^2 + 1}.$$

Mivel $(x+1)^2 + 1 \geq 1$, azért $f(x)$ valóban minden valós számra értelmezhető, és értéke mindig pozitív, és $0 < \frac{1}{(x+1)^2 + 1} \leq 1$, ezért $1 < f(x) \leq 2$, a lehetséges értékek halmaza.

Ha $g(x) = \frac{1}{x^2 + 1}$, akkor $g(x+1) = \frac{1}{(x+1)^2 + 1}$, és $f(x) = 1 + g(x+1)$, tehát ha a $g(x)$ grafikonját a $\mathbf{v}(-1; 1)$ vektorral eltoljuk, akkor kapjuk $f(x)$ grafikonját.

4. Ha $\sin(\alpha - \beta) = 0$, akkor $\alpha - \beta = k\pi$, $k \in \mathbf{Z}$, ahonnan $\beta = \alpha - k\pi$, $2\beta = 2\alpha - 2k\pi$, $2\beta - \alpha = \alpha - 2k\pi$, tehát valóban $\sin(2\beta - \alpha) = \sin(\alpha - 2k\pi) = \sin \alpha$. Az állítás nem fordítható meg, amit egyetlen ellenpélda igazol, pl. ha $\alpha = 0$, $\beta = \frac{\pi}{2}$. (Felhasználhatjuk, hogy $\sin(2\beta - \alpha) - \sin \alpha = -2 \cos \beta \sin(\alpha - \beta)$.)

5. Legyen a BC oldal felezőpontja A_1 , $CA_1A \sphericalangle = \varphi$, ekkor $BA_1A \sphericalangle = 180^\circ - \varphi$ és a koszinusztétel alkalmazásával

$$b^2 = \left(\frac{a}{2}\right)^2 + s_a^2 - as_a \cos \varphi \quad \text{és} \quad c^2 = \left(\frac{a}{2}\right)^2 + s_a^2 + as_a \cos \varphi,$$

azaz

$$b^2 + c^2 = 2s_a^2 + \frac{1}{2}a^2 \quad \text{és} \quad a^2 = b^2 + c^2 - 2bc \cos \alpha.$$

Innen

$$4s_a^2 = 2(b^2 + c^2) - (b^2 + c^2 - 2bc \cos \alpha) = b^2 + c^2 + 2bc \cos \alpha = (b+c)^2 - 2bc(1 - \cos \alpha).$$

Mivel $1 - \cos \alpha = 2 \sin^2 \frac{\alpha}{2}$, azért valóban $s_a^2 = \left(\frac{b+c}{2}\right)^2 - bc \sin^2 \frac{\alpha}{2}$.

6. Mivel $a_{n+1} = 2a_n - 1$, így $a_{n+1} - 1 = 2a_n - 2 = 2(a_n - 1)$, vagyis $a_1 - 1, a_2 - 1, \dots, a_k - 1, \dots$ egy 2 hányadosú mértani sorozat. Ezért $a_1 - 1 = 3$ figyelembevételével $a_n = 3 \cdot 2^{n-1}$, tehát $a_n = 3 \cdot 2^{n-1} + 1$. Így

$$S_n = 3 \cdot (1 + 2 + \dots + 2^{n-1}) + n = 3 \cdot (2^n - 1) + n = 3 \cdot 2^n + n - 3.$$

7. Mindkét kör sugara 10 egység, a $C_1(-8; 12)$ és $C_2(4; -4)$ középpontok távolsága $C_1C_2 = 20$ egység, ezért a két kör a C_1C_2 távolság $E(-2; 4)$ felezőpontjában érinti egymást. A keresett kör érinti az x tengelyt, ezért ha a középpontja $C(u; v)$, akkor $r^2 = v^2$, tehát egyenletét $(x-u)^2 + (y-v)^2 = v^2$ alakban kereshetjük.

Az $E(-2; 4)$ pont rajta van ezen a körön, tehát egyrészt

$$(1) \quad (-2-u)^2 + (4-v)^2 = v^2,$$

másrészt a $C(u; v)$ pont rajta van a C_1C_2 egyenesen, amelynek egyenlete $4x + 3y = 4$, tehát

$$(2) \quad 4u + 3v = 4.$$

A (2) egyenletből $u = 1 - \frac{3}{4}v$, ezt az (1) egyenletbe helyettesítve

$$\left(-3 + \frac{3}{4}v\right)^2 + (4-v)^2 = v^2,$$

ahonnan $9v^2 - 200v + 400 = 0$, $v_1 = 20$, $v_2 = \frac{20}{9}$, így $r_1 = 20$, $u_1 = -14$ és $r_2 = \frac{20}{9}$, $u_2 = -\frac{2}{3}$. A feltételeknek két kör felel meg, ezek egyenlete:

$$(x + 14)^2 + (y - 20)^2 = 400, \quad \text{illetve} \quad \left(x + \frac{2}{3}\right)^2 + \left(y - \frac{20}{9}\right)^2 = \frac{400}{81}.$$

8. Ha $p = 0$, akkor $f(x) = -x + 5$ a $]2; 4[$ nyílt intervallumban csak pozitív értéket vesz fel.

Az $f(x) = p \left(x - \frac{1}{p}\right) (x - 5)$ alakból leolvasható, hogy ha $p < 0$ vagy $0 < p \leq \frac{1}{4}$, akkor $f(x)$ csak pozitív értéket vesz fel: ha $\frac{1}{4} < p < \frac{1}{2}$, akkor felvesz pozitív és negatív értéket is; ha pedig $p \geq \frac{1}{2}$, akkor csak negatív értéket vesz fel.

Rábai Imre